

DEBRECZEN

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczeni - vidéki „függetlenségi párt” közlönye.

Megjelen hetenkint ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Előfizetési árak:

Helyben és postán küldve:
Egy évre 10 frt. Negyed évre 2 ft 50 kr.
Fél évre 5 „ Egyes szám — „ 5 „
Előfizetési pénz s minden közlemény:
főpíacz, VECSEY-ház, földszint a szer-
kesztőségbe bérmentve küldendő.

Előfizethetni helyben:
TELEGDI K. LAJOS és ifj. CSÁTHY
KAROLY könyvkereskedésben és a
szerkesztőségben. Egyébt a postahiva-
talok útján.

Hirdetési díj:

Négy hasábos petítoréért 5 kr.
Nagyobb terjedelmű, mint szintén több
izbeli hirdetések, alkú szerint a
legolcsóbb árért.
Bélyegdíj: minden beigtatásért külön
30 kr.
„Nyilt-tér”-en megjelenő közlemény
minden petit sora 15 kr.
Négy- vagy bérmentetlennél beküldött
kéziratok nem vétetnek tekintetbe. —
Ugyazintán kéziratok nem adatnak
vissza.

Debreczen, nov. 21.

Mint mikor a bölcsesség köve fuvására összegombolyodott kigyók sziszegve tartják fel fejeiket s lökdösik kifele mérges fulánkjait a közjük dobott köre, aképen tetek a magyar delegatusok, midőn Pulszky Agoston — látva, hogy a terheken épen a jelenvolt Tisza Kálmán miniszterelnök nyilatkozatai következtében nem lehet könnyteni — szemükre vetette, hogy a delegáció többsége a miniszterelnök commandója alatt áll. Es igazsága volt Pulszkyknak, fején találta a szeget, és a mennyiben a halandó emberek az igazságért leghamarább és legjobban szoktak megharagudni, a tisztelt delegatusok is hangos kiáltásban törtek ki, azonban záfo- latába még sem mertek bocsájt- kozni, mert akkor meg Tisza ha- ragudhatott volna meg, ez pedig reájuk és pedig némelyikre nézve e l e m i c s a p á s lehetett volna.

A közös miniszterek még nem akadtak ilyen hű, loyális emberek- re, mint a mostani magyar delega- tusok, nem volt arra szükség, hogy ők védjék felemelt tételeiket, ezen szolgálatot most kiválólag a ma- gyar delegáció tagjai teljesítették oly hűséggel, a milyennel egy osztrék katona sem tette volna, sőt tovább mentek, azt is megszavaz- ták, mit tőlük nem követeltek, ők maguk bizonyították be, hogy a boszniai ujonczosási ügy nem tar- tozik a magyar országgyűlés elé, igyekeztek teljes erejükből oda hat- ni, hogy a delegáció minél hama- rább közös parlamentté nője ki ma- gát, hogy ne legyen aztán a magyar ország- vagyis tartománygyűlésnek más dolga, mint az ott megszava- zott összegeket Magyarország lako- sai közt reparciálni, s a megyék, városok és községek költségein be- exequálni.

A hol Tisza Kálmán van, ott könnyítéstről, ott jogfentartásról szó sem lehet, és gondja volt rá, hogy a delegatusoknak az egész ülésza- kon keresztül nyakukon üljön.

Hála istennek bezáródott ez a delegáció is, mely a hozzákötött f e l e l m ű n k e t nagyon is iga- zolta, meg fogja érezni ennek súlyát mielőbb Magyarország, újabb adók- ban és adófelemelésekben, de azt hisszük haszna is lesz, mert mentül jobban sujtják az országot, annál hamarabb és annál inkább felébred s előbb utóbb meg fognak arról győződni, hogy olyan testületre, mely senkinek sem felelős, bizni az ország vagyonáról rendelkezést, bizni a milliókra menő terhek meg- szavazását, felhatalmazni őket, hogy az ország elévülhetlen jogait ne csak kétségessé, hanem semmivé tegyék; sem az élni akaró nemzet érdekeivel, sem annak méltóságá- val meg nem egyezik, előbb-utóbb át fogják látni, hogy az ilyen fele- lősség nélküli testületek — ha so-

káig léteznek — összetépik a nem- zetnek még eddig megmaradt al- kotmány foszlányait is.

— A király még két-három napig Bécsben fog maradni. — Tegnap Ká- lánoky nagykövet ő felsége által hosszabb kihallgatáson fogadtatott. A külügyminisz- ter kinevezésére nézve még ma sem tör- tént elhatározás.

— A dalmáciai zavarok tárgya- ban a Triester Ztgót következőkről értesít- tik: Deutscher 4. sorgealag-ezred bar- madik zászlóaja, melyet a minap Catta- róból Insbruckba helyezték át s ma kellett volna az ezredet követnie, elleukező pa- rancsot kapott s ez idő szerint Boecledi Cattaroban marad. Triestbe ma különbö- ző tartományokból zsandárok érkeztek, kik a dalmáciai esendőség erősítésére fog- nak menni. Valószínűleg e mozgalmakkal áll kapcsolatban az is, hogy Waldhart Jó- zset prizrendi konzul állomását elhagyta és Bécsbe utazott.

Debreczeni ref. zsinat.

— Esti ülés. —

Debreczen nov. 18.

Elnökök: B. Vay Miklós, Nagy Péter. Jegyzők: Szász Béla, Véghe- lyi Dezső.

Ülés kezdete délután 5 órakor. A mai délelőtti jegyzőkönyv felol- vastatván, hitelesítették.

Olvastatik Pap Gábor és társai ál- tal beadott indítvány az egyházi közigaz- gatás körében felmerülő peres ügyek el- intézésének szabályozása iránt.

Az indítvány a f. é. márcz. havi con- vent jegyzőkönyvének 106. pontja érte- lésében beérkezett egyházkerületi véle- mények kíséretében áttették a megalaku- landó egyetemes conventhez, azon utasi- tással, hogy a convent, a fenálló gyakor- lat figyelembevételével, dolgozzék ez ügy- ben részletes munkálatot, mely lehetőleg még a zsinat 3 évi tartama alatt lesz ide- betérjesztendő, addig is a fölmerülőndő szükségekhez képest igyekezvén egyhá- zunk idevágó törvényes jogának érvényt szerezni.

Olvastatik Kovács Antal és társai- nak a házassági ügyre vonatkozó bea- dott indítványa, mely szerint a házassági törvénykezés iránt országos törvények ál- tal biztosított jogunkat igénybevevők; küldjön ki a zsinat egy bizottságot, mely e jog érvényesítésének módzatai iránt készítsen javaslatot.

Az indítvány hosszas vitát idézett elő; többen Beöthy Zsigmond azon indít- ványához csatlakoznak, melyszerint Ko- vács Antal és társainak indítványát a zsi- nat tegye át az egyet. conventhez.

Balogh Ferencz feleslegesnek tartja ez ügyvel most itt foglalkozni; ugyis nem- sokára behozzák a polgári házasságot, ráértünk majd akkor foglalkozni ez ügy- gel. Az indítványt napirendről levétetni kéri.

Lükő Géza, Körmeny Sándor, Antal Gábor, Kovács Antal indítványát napirendről levétetni kívánják.

Lengyel Imre ellenkező nézetben van, minthogy a zsinati képviselők uta- sításal ellátva nincsenek, szükséges, hogy minden ide terjesztett tárgy érdemileg és tárgyilagosan megvitattassék. Nemesak nem pörtolja azt, hogy e tárgy napirend- ről levétessék, de sőt hiányát látná, ha ezen javaslat nem terjesztetett volna a zsinat elé. Mi van abban az indítványban kifejezve? nem egyéb, mint a valláse- gyenlenség elve, minőfogva csatlakozik Beöthy Zsigmond indítványához.

Teleky Péter a polgári bíróságok-

ban teljes biztosítékot lát, s így jövőre is azok kezére öhajítja bizni a házassági pe- res ügyeket.

Szász Domokos: A kérdés meg- lehetősen mérvben kiléven merítve, kizáró- lag egy pár észrevételt tesz némely előtte szóló olyan megjegyzéseire, melyeket egy- szerint el nem hallgathat.

Csodálkozik Balogh Ferencz képví- selőtlársának nyilatkozatán, hogy ő, a ki eddig magát mindig mint a tradicionális ősi jogoknak bajnokát mutatta be; a ki a fenforgó nagyfontosságú kérdések tárgya- lásánál a régi jogoknak restitúalása mel- lett nem egyszer hatalmas szót emelt, most a fenforgó kérdésnél egy oly joggal szemben, a melyet a ref. egyház csaknem a reformatói korával egyidejűleg magá- nak megszerzett, egy olyan joggal szem- ben, a melyet a ref. egyháztól a Király- hágón inenni részekben az ellenséges áram- latoktól sugalmazott hatalom confiskált; egy olyan joggal szemben, melyet a Jó- zsef császár szellemének hatása alatt egy- begyűlt s örökemlékü országgyűlés 1790- ben ismét restitúalt; egy olyan joggal szemben, a melyet a legújabb korban a törvényhozás ismét sanctionált: olyan könnyedén bánt el.

Azon meggyőződésben van, hogy a fenforgó kérdésnél az, hogy van é annak a közzsinatnak joga arra, hogy egyszerű határozattal kimondja, hogy a házassági bírósági törvényéseket ezennel szerve- zendőnek határozom, hogy ily joga a zsi- natnak van: azt kétségbe se vonatónak tartja.

Nem osztozhatik azon véleményben, hogy ha a zsinat egy ilyen határozatot hozna, ezáltal államjogba ütköznek. — Az államjog, a mely magát az országos törvényekben fejezi ki, ezt a jogát a ma- gyar ref. egyháznak tényleg elismerte és sanctionálta. Ha tehát a magyar ref. egy- ház szervezné a bírósági közegeket, sem- minemű konfliktusba a tényleg létező ál- lamjoggal nem jönné.

Azt az érvet, hogy Magyarországon a világi bíróságok leginkább is olyan jól intézik a válóperek ügyeit mint az erdélyi házassági törvényszék, nem hagyhatja szó nélkül.

Megfordítja a tételt, s azt meri ál- lítani, hogy az erdélyi egyházkerület há- zassági törvényszékoi, legalább is olyan jól, legalább olyan leikiismeretesen a há- zassági intézmény iránt annyit tisztelettel s legalább is olyan olesón, mint a ma- gyarországi világi bíróságok, kezelik ezen ügyet.

Erdélyben egy szegény ember váló perénél az összes eljárás költsége nem haladja meg a 25—30 frtot. Nem hiszem hogy Magyarországon, hol ügyvédek ke- zében van a dolog, a szegény ember ilyen olcsón kapná meg az igazságot. (Helyes- lés. Felkiáltások. Igaz!)

Tehát mindazon érvek, melyek itt azon szempontból hoztak fel az egyházi bíróságok szervezése ellen, mert a sze- gény ember nehezen jutna a maga igazá- hoz, azon tényleges gyakorlat által a mely az erdélyi egyházkerületben századok óta fenáll: megvannak czáfolva.

A polgári házasságok kérdésének megoldásával szemben, mint protestáns ember egészen közönyös álláspontot fog- lal el. Ennek szűkségét a magyar prot. egyházra nézve nem látja. Az összes eu- rópai törvényhozások a melyek e kérdést végre törvény által oldották meg, azon kényszer hatás alatt oldották meg, a melyet nem a protestáns egyház, hanem tud- juk hogy melyik, idézett elő.

Nem hiszi, hogy a kik e zsinati ta- nácskozás termében vannak megérjék azt, az adott hazai viszonyok között, hogy a polgári házasság intézménye, létre jöjjön. Talán valami ilyen vagy amolyan surro- gát formában igen, de a maga teljességé- ben nem. Mert az a hatalom a melynek sugallatára confiskáltott a magyarországi

ref. egyháztól a házassági bíráskodás joga, ez a hatalom azt ma is meg tudja tartani magának.

Ezeknek előre bocsátása után, kije- lenti, hogy ezt a kérdést a magyarországi testvér egyházkerületekre és a lutheránus egyházra nézve nagyfontosságúnak tartja. Ennek a napirendről levételére nem tud szavazni; hanem igen is járul azok felfo- gásához, a kik javallják, hogy a convent beható tárgyalás alá vegye és komoly megoldás felé vezesse e kérdést. Csatlakozik Beöthy Zsigmond indítványához.

A zsinat határozatiilag ki kimondván, hogy a mennyiben hazánkban a 1868. I.IV. t. cz. 22. §-a továbbra is érvényben hagyaték s a rom. latiu és görög szer- tartása katolikusok, valamint a keleti görög szertartásu keresztények tisztán há- zassági ügyeit illető szent széknek bírói il- letékessége alatt továbbra is meghagyat- nak, a ref. vallásu egyház az 1790/1. XXVI t. cz. 11. §-ban már megszerzett egyházi bíróságait a válóperekre vonatkozólag szer- vezni fogja;

Kimondván továbbá, hogy mennyi- ben a magyarországi törvényhozás oly ál- lami törvényt hozna, mely minden váló- pert, vallásfelekezeti különbség nélkül vi- lágbiróságok elejébe utasítaná: annyiban a magyarországi ref. egyház is a külön egyházi törvényszékek tartási jogát feladja: Kovács Antal és társai egész indítványát átteszi a megalakulandó egyetemes con- venthez, hogy másik protestáns hitfeleke- zeten levő testvéreinkkel, ezt a közösen érdeklő fontos ügyet a szervezetre vonat- kozólag készítse elő a legközelebbi zsi- natra.

Olvastatik a jogügyi bizottságnak f. é. nov. 13-án kelt előterjesztése, ennek értelmében az alkotmány törvénybe kü- lön fejezet alatt fölvetetik a felelősségről szóló következő szakasz:

A felelősségről.

„Minden egyházi tisztviselő, megbí- zott kiküldött és szolgálatban álló személy ezen minőségben elkövetett cselekvése vagy mulasztása következményeiert a figyelmi törvények értelmében, — és ha a cselek- vés vagy mulasztás folytán akar szándé- kosan akár vétkes gondatlanságból kárt okozott, vagyoni megtérítéssel is felelős. A fegyelmi eljárással megtorlandó cselek- vények és mulasztások az egyházi törvény- kezelési rendtartásban vannak meghata- rozva.”

Ugyanezen előterjesztésben foglalt indítványhoz képest a fegyelmi esetek meghatározása a törvénykezési rendtar- tásba vétetik fel, mihez képest a már le- tárgyalt törvényjavaslat czime: „Az egy- házi bíróságokról és a fegyelmi bünteté- sekről;” ugyanazon javaslat 4. és 11. szakaszai végleg töröltenek, s a II. rész- ben. „A fegyelmi esetekről” czim alatt a következő új szakasz állapittatik meg:

A fegyelmi esetekről.

Fegyelmi eljárás alkalmazása mellett fenytendők:

- a) oly cselekvény vagy mulasztás, mely a magyarországi ref. egyház törvé- nyekben s az egyházi hatóságok szabály- rendeleteiben (statutum) kifejezetten fe- gyelmi büntetés terhe alatt tiltva van;
- b) oly cselekvény vagy mulasztás, melyből az egyháznak vagy iskolának kára származik, vagy jogos haszna ma- rad el, a mennyiben a cselekvény a ma- gyarországi ref. egyház törvényekben vagy az egyházi hatóságok szabályrendeleteiben tiltva, — illetőleg az elmulasztott köte- lesség rendelve van;
- c) oly oly cselekvény vagy mulasz- tás, mely által a vallás vagy a közérkö- lesiség sértetik, vagy melyből közbot- rány származik;
- d) egyházi törvény s egyházi ható- ságok és jogervényes határozatai elleni iz- gatás, ily törvény hatóságok és határoza-

a bécsi tőzsde.
alának egy min-
dén szenvedni kell,
t — mint szintén a
k ezime a piaccon
tételnek, hol min-
a politikát csinál-
ol a nagy üzérke-
árosokér, hol mind
ben tételnek, s mi-
b értesítések ideje-
efőlyással lehetünk,
előadtuk. — A tőzs-
a „szabad” spe-
kivül a mérsékelt
s különösen a két-
k akár esnek az ár-
b esct-ekben sem
n. — A vezérkö-
etlen s gyors érte-
Pontos tioktarás
gyen.
kék következtében
eleknl s a tőkék és
leszállíthatuk (díj-
és sorsolási lapból
napjár (az összes
pirosok és nemeket,
áló huzásokat véve
gyen és bérmentve
ak BANKHAZA.
nring 15.
SEF
hogy a
ek iteni
rendelés
abásu és
fel van
készpézn
megválasztásban és egy-
ásokban elfogad és teljesít
mélkül,
y rendes árkeletet kösít
ni akar.
akorlati előnyök kedvelője-
egolcsóbb bevásárlási for-
eisejének iparáról ósmerni
bécsi női toilletet kedveli,
„Uj Bécsi divat levelekre.”
záma hoz egész halmas
ti ábrát és mindég egy di-
előfizetői részére.
havi talány megfjéti kösít
zetési díj 1882. év végéig azaz
frt.
LAPOK KIADÓHIVATALA.
LIL Lindengasse 16.
ad MORITZ STERN hirdetői
Bécs I. Wollzeile 22.
(415)

tok, kigunyolása az egyházi felsőbbrendű törvényes rendelkezéseik ellenszegülése és engedetlenség. Az egyház oly tagjainál, kik az egyház vagy iskola szolgálatában nincsenek, az engedetlenség csak akkor képez fegyelmi esetet, ha a rendelet egyébként végre nem hajtható.

e) oly lényeges kötelességek elhanyagolása vagy megtagadása, mely kötelességek a magyarországi ref. egyház törvényeiben vagy egyházi hatóságok szabály rendeleteiben hivatalos teendőkkül vannak megszabva vagy melyeket az illető egyházi tisztviselő, hivatalnok vagy szolga szerződésszerűleg vállalt el. Kisebbszerű kötelesség elhanyagolása is képezheti fegyelmi eljárást tárgyát, ha az elhanyagolás szándékosan és szándékosan és felsőbbrendű megintés után ismételtetik;

f) a hivatali hatalommal visszaélés, mely által másoknak személyi vagy vagyoni sérelme származott;

g) fegyelmiileg fenytendő az egyházi tisztviselő, hivatalnok és szolgák hűtlen kezelése vagy közbüntetések és vétések elkövetése indokából is, a köztörvényi eljárás fentartása mellett;

h) különösen a lelkes, tanár és tanító a fentebb irt eseteken kívül oly magaviseletért is, mely által az egyházi tekintély lealacsonyítottatik, a lelkes, tanári s tanítói állás méltóságát sértetik.

György Endre képviselő benyújtott indítványa tárgyalásra kintzvetvén a zsinat az indítványt elveti.

Ezzel a gyűlés este fél 8 órakor bekezesztett.

November 19.

Elnökök: B. Vay Miklós, Nagy Péter.

Jegyzők: Tóth Sámuel, Baksai Sándor, Véghelyi Dezső.

Ülés kezdete délelőtt 10 órakor.

A tegnapi gyűlés jegyzőkönyve felolvasztván, észrevétel nélkül hitelesítettik.

Jegyző jelenti, hogy S. Imre zsinati tag credentiaális levelét bemutatván igazoltatott.

Jegyző jelenti, hogy Kovács Sebestyén József esperest a Drégel-palánki egyházmegyéből kérvényt nyújtott be a zsinathoz. A kérvényi bizottsághoz utasítatik.

Másodszor felolvasztatik az egyházalkotmány törvény harmadik része, mely elfogadtatik.

Gróf Rádai Gedeon előadja, hogy ifj. br. Vay Miklós részéről megbízatást nyert arra, miszerint jelentse a zsinatnak, hogy nevezett a domesticához 5000 forintnyi összeggel járul. (Eljenzés.)

Körmeny Sándor, mivel többen a nyílt adományozástól kissé tartózkodnak, indítványozza, hogy terjesztessék a zsinat elé egy aláírási ív, melyen az aláírásokat bárkik is eszközölhetik.

Gr. Lónyai Menyhért az aláírási ív szövegéhez bizottságot kér kiküldeni.

Az indítvány elfogadtatik.

Br. Vay Miklós: Öszintén megvalom, hogy én az itt teendő adakozásoktól nem sokat várok; hanem várok másoktól, midőn bekövetkezik az idő, hogy tömegesen tudjunk ide, és letesszük filléreinket a szent csel javára.

En talán ellentétbe jövök magammal, ha most az iv ide letétem; én öszintén megvalom, hogy aláírni nem fogok. Azonban ha korommal számot vetek, az is igaz, hogy nem tudom lesz-e még módom ily gyűlékezeten részt venni. (Eljenzés.) Hanem van a törvényjavaslatban egy §, mely a végrendeletekről szól: legyen szabad nekem ma megtenni végrendeletemet de úgy hogy még életemben készpénzben lefizethessem, a mit e czélra ajánlottam. En is 5 ezer forintot ajánlok fel a domesticára. (Leikes eljenzés.)

Ezekután a zsinat átért a lelkészválasztási szabályzat tárgyalására.

Olvastatik az első szakasz.

Körmeny Sándor módosítványt nyújt be, s az első szakasz aszerint fogadtatik el.

A 2-ik és 11-ik szakasz szöveg szerint fogadtatik el.

A 3-ik szakasz módosítottatik oly formán hogy a lelkészválasztás csere útján is történhetik.

Az 5. és 6-ik szakasz változatlanul meghagyatott.

A 7-ik szakasz cziménél

Gr. Lónyai Menyhért indítványozza hogy a szabályzat ezen második fejezetét a zsinat ne tárgyalja most, hanem küldjön ki kebeléből egy bizottságot, mely az egész fejezetet újra átdolgozza, s úgy terjeszse vissza a zsinat elé tárgyalásra.

A beadott indítvány felett hosszas vita fejlődött ki; Gr. Rádai Gedeon a

zsinat méltóságával nem tartja összehajthatónak, hogy ha valamely tárgy már általánosságban egyszer elfogadtatott, annak részletes tárgyalása miért ne bocsátkozhaték a zsinat? Nem csatlakozik gr. Lónyai beadott indítványához.

A zsinat nagy többsége mindazáltal elfogadta Lónyai gróf indítványát, minél fogva a lelkészválasztási szabályzat második fejezetének újra átdolgozására Rész Bálint, Papp Gábor, Szász Domokos kiküldetnek.

Következett volna a szabályzat harmadik fejezetének tárgyalása; a zsinat azonban itt ismét fenakadt, s minthogy többen indítványozták, hogy e fejezet tárgyalásáig addig, míg a II-ik fejezet vissza nem terjesztetik: elnök az ülést délután fél két órakor berekeszti.

November 19.

— Esti ülés. —

Br. Vay Miklós rosszullete következtében meg nem jelenhetvén társelnökök: Gr. Dégenfeld Imre, Nagy Péter.

Ülés kezdete délután 5 órakor.

A délelőtti gyűlés jegyzőkönyve felolvasztván, hitelesítettetik.

Olvastatott a köznevelés és közoktatási szervezet hátralevő része másodikor; — elfogadtatott.

Jegyző jelenti, hogy a lelkészválasztási szabályzat II. Részének újra átdolgozására kiküldött bizottság munkálátat beterveztette véleményével együtt.

E vélemény szerint, a bizottság nem látta czélszerűnek részletes szabályzatot készíteni, hanem csupán elvi szempontokat állapított meg. Nézete az, hogy e fontos ügyet legegyszerűbb lesz az egyetemes convento tenni át, hogy az, az egyházkerületek meghallgatásával, dolgozzon egy szabályzatot, mely teljesen megfelelő legyen a kívánalmaknak.

A bizottság által kidolgozott, s csak elvi megállapodásokat tartalmazó beterveztett munkát felett hosszas vita fejlődött ki, melyben résztvettek Szász Béla, Gr. Rádai Gedeon, Körmeny Sándor, Papp Gábor, Balogh Ferencz, Miklovicz Bálint és Kun Bertalan.

A vitának az lett eredménye, hogy az újra kidolgozott rész tárgyalása a holnapi gyűlésre halasztatott.

Tanuljunk magyarul.

„A Kváma béliek között legnagyobb bücsben azok tartatnak, kik úgy elindják a szavaknak természet szerent való rendit forgatni, hogy az a mi magában tiszta és világos volt, homályossá legyen.”

Igy ír a 17-ik század második felében uti naplójában az éles bíráló — Klimius Miklós.

Szomorú dolog de igaz, hogy Klimiusunk állítása a mai korra is teljesen illik. Szép csendű magyar beszédet, a maga romlatlan tisztaságában — igaz épességében ritkán hallhatunk. Legmagyarabb városainknak némelyike valóságos Kváma, melynek értelmesbeji arra törekednek, mikép tehetnék magukat — illetőleg beszédüket érthetlenné.

A közelebbi mult hóban alkalmam lévén egy közel vidéki nagy város képviselői közgyűlésben jelenlenni: ott oly igen meglepően tarka beszédet hallottam, melyből szemelvényül — a tárgy tartalmához való ragaszkodás mellőzével néhány mondatot megjegyezni jónak láttam. Ugyanis:

T. közgyűlés! Nehogy az előttem fölhozott praegnans eset illusoriussá váljék, s deferálni nekem legyen feladatam, adhoc kívánok szólni.

A szónyegen forgó ügy oecomiáját producálvánk, ha difficultálni törekednénk a rubricát, mely a tábellánál compatibilis. En az egészét falláciának, akarám mondani falcidianak állítom.

B. T. Közgyűlés! A discussiót nem azért folytatom hogy az által executionális kérdést idézzek elő, különben is superplus azon diversió, mely nyilvánosan tractáltatik.

A bagatell munkálatok ignoráltassanak bár, caeteris paribus dirigáltanak; igaz hogy mechanicum az egész, de correct. Ott a tisztviselő köteles repraesentálni, néha systemisálni és pedig animálva holott a honorarium nincsen injungálva, ám bator a qualificatio megköveteltek.

Ad rem terve, az uniformitás kedvéért expectoráltatik most e tétel, s néhány temporizálni látszassam: járulok az előttem szözlő nézetéhez, ki az általam sokszor recitált s már többször devalvált eszmét, utcumque indítványt benevolizálta.

C. T. Közgyűlés! Denique is de papiro ad chartam illustrálva ez ügyet, ez a communitásnak nem nullificálása.

Való, hogy a boni kevés, de bármily szűkkeblt calculus mellett activitásba juthatunk, csak cautionik legyen regressiozva, plane ha ex offo azon stadiumba zökkenünk, mely circa documentum szolgál azon sperativ helyzetben, midőn talán per absolute nem absolválhatnánk magunkat.

D. T. Közgyűlés! Rectificálva látva a contractust: tagadhatatlan annak constitutálása. Azonban de stylo egyetmást meg kell említenem.

Mindjárt az irat elején producálva van és pedig stricte azon deductio, melyre infandum oly minucialiter scrupulosok voltunk.

En a nélkül hogy ez ominosus kérdésben odiosus lettem volna s e kényes ügyet quasi az expeditio egyik tagja forsiroztam volna, extra actusként illusztrálhatom, hogy az abban megnevezett egyén — teljesen érthetően szólva — specialiter intra dominum magát soha nem sutenirozhatja, és mások bármennyire adornálják is: én rogo nem respectálhatom.

E. T. Közgyűlés! Ügyünk keresztülvitelénél fő dolog a mechanicum. Ki a technicumot nem érti, az a consortium condusiojával stylaris tekintetben collisioha jöhet, bármint contradisputáljon is.

A mai cultura approbatioja oly sok oldalú dimensioakra szolgál occasioul, hogy sokszor a velük vis-a-vi nézetek sem capacitálhatók vexálás és seacatura nélkül s bár propria laus sordet: categorice kell egyszóval érthetően elmondanom, mikép a mostani accio reaccionem facit; kötelességemnek tartottam ezt breviter cons tatálni.

Az itt írott idegen szavak az utolsóig mind el mondottak a nem említett tárgyak vitájába jól rosszul beillesztve, különös épülésére a közönséges nagy közönségek.

Az idegen szavakkal zavart beszéd gyaiázatukra válik a nyelvismereteket mutogatónak, kik a helyett hogy édes anyai nyelvünkét alkalmaznák — mivelnek, s azon fejlesztenék a közönséges polgárok értelmi műveltségét, azt érik el mit Klimius mond, hogy „az is a mi magában véve tiszta és világos, általuk homályossá tétetik.”

Teljesen jogos a „Magyar nyelvőr” feljajdulása, midőn azt mondja: (1881. XI-füzet. 507. lap.)

„Szegény magyar nyelv, mi lett belőled! De megrutultál! Ugyan miért és kik bántak ilyen gonosz mostohán veled?!”

mely buzgóbbak által évenként küldetnek, mintegy 300 frtnyi segély helyett — nem több, csak mintegy ötvennyi jönne be, mint magából Debreczenből a tápintézet segélyezésére összegyűl: akkor a már meglevő alapokat is hozzászámítva, elérnők azt, hogy főiskolánk kivált alsóbb tanulói közt nem volna annyi éhező. Pedig csak akarni kell, csak a módját kell megtalálni, mint a Kolombus tojása felállítás módjánál, s szép eredményt korszorozná a nemes buzgólkodást. Bár ugy lenne!!! — A főiskolai igazgatóság.

A nagy-beckereki magyar egyház.

Az idegen hitfelekezetek és nemzetségek között levő s valódi nemzeti missiót teljesíteni hivatott egyházak között alig van egy egy nevezetesebb és nagyobb fontossággal bíró, mint a nagy-beckereki magyar egyház.

Nagy-Beckerek Torontálmegye székhelye központja lévén, a tevékenység itt és a környéken minden irányban egyaránt kiterjedhet s végezheti az egyház és annak lelkésze mindazon magasstos hivatást, mit előbbi cikkemben kimutatam.

Azonban, hogy ezt végezhesse, szükség annak láthatóvá lenni, mert még eddig fájdalom, láthatatlan.

Nincs temploma, hol istent dicsérelhetné, nincs iskolája, hol gyermekeit kiképezhetné, nincs paplaka, hol papja csendben munkálkodhatnék s hova a úvek egész bizalommal elmehetnek. — Templomba csak minden második vasárnapon mehetünk, ünnepeken soha, és ezért fizetünk az ág. b. evangélikus testvéreknek 60 frt árendát évenként, a parochia most ide, majd amoda vándorol, s gyermekeinket a német vagy rác iskolába kell küldetünk kiképzés végett. — Ily körülmények között az az egyház annak a magas hivatásnak, melyre istentől elhivatott legyen, meg nem felelhet.

Ugyan mit is tehet egyház a lelkek nemesítésére, ha nincs egy hely, a hová rendszeren összegyűjthesse hallgatóit az élő isten beszéde hallgatása és elsajátítása végett, mit tehet egy egyház, melynek fia idegen nemzetségek s hitfelekezetek emlőin kénytelenek felnőni? Reánk ismernek-e ezek mint édes anyjokra, ha felnőnek? — Tudnak-e azok ugyanazon eszmékért lekesztülni, hevülni, a melyekért mi tudunk, s tudnak-e azok halálig szeretni minket? Bajosan. A tejjel együtt beszívjuk a vért s neveléssel az eszméket, s az ember vérből és eszméből levén, ha azok idegenek, idegen az ember maga is.

Ezeket látva, elhatároztuk, hogy mindent megteszünk, hogy ebből a tehetetlen, kinlódó helyzetből megszabaduljunk s tegyük azon egyházat láthatóvá, erős várrá, világosító lámpává, mely legyen ott látható élő kinyomata, megmentő védpáisa szent vallásunknak, s magyar nemzetiségünknek.

Azt mondtuk, tegye meg kiki a magáét, s én elkezdtem a magamét. Felvettem utitáskám s kezembe vettem vándorbotom s elindultam testvéreink felkeresésére, a czélból, hogy azok szívén kopogtassak, zörgessék a nagybeckereki érdekekben s ne szűnjek meg mindaddig, míg (könyörtelenre nem indulva, szívök meg nem nyílik s kezeiket áldást terjesztőleg nyújtják felénk.

Megleltem. Eddig már 24 helyen zörgöttem és jó lélekkel mondhatom, hogy mindenütt a legmelegebb szívekre, a legnyitottabb lelkekre találtam s többet adtak mint a menyit vártam, többet mint a menyit reményleni mertem. Erről azonban majd máskor.

A zörgéssel mest már ide értem s én reményem, hogy a zörgetőnek itt is megnyitattik, a kérőnek megadatik.

Debreczen lelkes lakosai! Szent könyvünkben olvastam egy önmagával tehetetlen beteg emberről, ki élet halállal küszködve feküdt az utszélen elhagyatva s volt ember, a ki könyörtelen ment el mellette.

Nekem úgy tetszik, hogy ez az utszélen tehetetlenül fekvő élethalállal küzdő beteg e nagybeckereki magyar egyház. Lesz-e oly szivtelen, ki könyörtelen megy el mellette!?

Az után említés tétetik szent könyvünkben egy szegény Lázárról, ki egy gazdag ajtánál ül, kívánva megelégedni azzal a morzsákkal, a mi lebul a gazdag asztaláról.

Szeretett kedves hit és vérrokonaink! úgy tetszik nekem, hogy a nagybeckereki egyház az a ti ajtók előtt fekvő s a ti morzsálekért esdő Lázár.

Debreczen, november 21.

A közelebbi mult napokban a főiskolai tápintézet részére eszközölt segélygyűjtés eredménye következő volt:

I. k é s z p é n z b e n .

a) A tápintézet javára 562 frt 8 kr. (mult évben 506 frt 37 kr.) b) a szegény tanulók részére 157 frt 76 kr. (mult évben 144 frt 97 kr.

II. T e r m é n y e k b e n .

a) két szekér élet 18 köből 1 véka (tavaly 12 köből 2¹/₂ véka) b) estis tengeri 62 véka (tavaly 77 véka) c) kötés tengeri 945 kötés (tavaly 1235 kötés) d) Vegyes élet 6 véka (tavaly 4 véka) e) burgonya 1 véka (tavaly 2 véka) (f. paszuly 1¹/₄ véka (tavaly ugyanannyi.)

A mult évihez méve tehát az idegyűjtés eredménye örvendetes emelkedést mutat. Ide lehet még venni, hogy némelyek hon nem találtatván, később szokták beküldeni kegyes adományait; miket is annak idejében nyilvánosan nyugtázni el nem mulasztandjuk.

Fogadják Debreczen város lelkes polgárai e jelentékeny adományokért az ifjuság nevében a főiskolai igazgatóság leghálásabb elismerését, legforróbb köszönetét. Aldja meg a gondviselés e nemes város minden polgárait jó kedvvel, bőséggel, hogy jövőben még nagyobb mérvűleg adakozhassanak emberiségi célokra.

Oh vajha a vidéki egyházközségekben is, ha nem épen hasonló arányban, de csak megközelítő módon történnek segélygyűjtés a főiskolai tápintézet gyarapítására; az erők tömörítése, egyesítése által minő fényes eredményeket lehetne elérni! Pedig a tápintézet jótéteményét legnagyobb részben épen vidékről bejött szükölködő tanulók élvezik.

Ha az egyházkerületünkben levő, hatodfél száznál többre menő, kisebb nagyobb többi egyházközségből, — a né-

Lesz-e köz-

tagadná fő-

Az ut-

hogy midő-

és vérroko-

áltott fel:

mely köve-

hogy látha-

nak veszed-

közönyösen

badt szem-

valyáját, a

En ne

megindult

mentésökre

Ti, n

tehetik; de

tehetek; a

Lesz-e val-

Ugy tetszi-

katokról e

vakat miki-

goztatott a

Brutus, bi-

U

* El

városunk

szép és sze-

kisasszony

cs ey Im-

sági frigy-

zonyára a

van füzve

* M

városunk

lomal, m

folytatja t

6—8 nap

* Es

iffa, Ric

dött sirig

roska k

ságot kiva

* N

zönségnek

kezetét fé

mindig az

Bezeg ne

lánosan i

csaknem z

ma Debre

nagy mér

féle szem

* A

legutóbb

nap óta r

meszét.

idő volt,

vezni a d

tett járni.

* A

nes fazék

nire szom

Kata né

telarkta

ült ki az

tyúje nem

lengette

egy csino

Kata né

hogy a c

szép piro

rosabb a

zasztó!

néni —

nem ölel

a tüzet:

volna. Mi

tőjének a

gem, es

den ölel

* F

novembe

gyűlés

Polgárm

Miniszter

nánási

néve ké

tott. —

szállítás

szerződés

állapotár

Tanácsi

dik gyár

együtt b

gyámpén

szabályz

rendőri

ban. Ug

vása tár

vágást b

kérő fol

mány je

tag igaz

terjeszté

tosi álla

tal évenként küldetn
300 ftnyi segély helyett
mintegy ötvenny jünne
Debreczenből a tápiut-
összegyűl: akkor a már
is hozzászámítva, elér-
skolánk kivált alsóbb
volna annyi éhez. Pe-
ell, csak a módját kell
Kolumbus tojása fel-
s szép eredmény ko-
buzgólkodást. Bár egy
skolai igazgatóság.

Reki magyar egyház.

ttfelekezettek és nemze-
s valódi nemzeti mis-
attott egyházak között
nevezetesebb és nagyobb
mint a nagy-beckereki

rek Torontalmegye szék-
vén, a tevékenység itt
minden irányban egy-
végezheti az egyház
mindazon magasztos
cikkekben kimutat-

gy ezt végezhesse, szük-
vá lenni, mert még ed-
atlan.

ma, hol istent dicsér-
ja, hoi gyermekeit ki-
s paplaka, hol papja
kodatnék s hova a ui-
mmal elmehetnének.

minden második vasár-
ünnepnapokon soha, és
g. h. evangélikus test-
rendát évenként, a pa-
nadj amoda vándorol, s
nemét vagy rácz is-
nk kiképzés végett.

között az az egyház
vátának, melyre isten-
en, meg nem felelhet.
tehet egyház a lelkek
ines egy hely, a hová
jttesse hallgatóit az élő

gátása és elsajátítása
egy egyház, melynek
segek s hitfelekezettek
k felnői? Reánk is-
nt édes anyjokra, ha
nak e azok ugyanazon

lni, hevülni, a melyekért
nak-e azok halálig sze-
ajosan. A tejjel együtt
neveléssel az eszmé-
verből és eszméből le-
enek, idegen az ember

elhatároztuk, hogy min-
hogy ebből a tehetetlen,
megszabaduljunk s te-
at láthatóvá, erős várrá,
mely legyen ott lát-
ta, megmentő védpaisa
s magyar nemzetisé-

uk, tegye meg kiki a
zdettem a magamét. Fel-
s kezembe vettem ván-
ltam testvéreink felke-
y, hogy azok szíven ko-
ek a nagybeckerekiek
ünjek meg mindaddig,
nem indulva, szívők
kezeiket áldást terjesz-

nk. Eddig már 24 helyen
lekkel mondhatom, hogy
legebb szívekre, a leg-
találtam s többet ad-
tártam, többet mint
ni mertem. Erről azon-

mest már ide értem s
y a zörgetőnek itt is
őnek megadatik. Szent
elkes lakosai! Szent
tam egy önmagával te-
berről, ki élet halállal
az utszélen elhagyatva
könyörtelen ment el

etszik, hogy ez az ut-
fekvő élethalállal küzdő
kereki magyar egyház.
m, ki könyörtelen meg-

és tétetik szent köny-
ény Lázárról, ki egy
s, kívánva megelégedni
tal, a mi lehull a gaz-

ives hit és vérrokona-
ekem, hogy a nagy-
az a ti ajtótok előtt
aléktokért esdő Lázár.

Lesz-e közöttetek oly kőszívű, a ki meg-
tagadná tőle még a morzsálcot is?!

Azután olvastam a bibliai Eszterről,
hogy midőn látta a közel jövőben a hit
és vérrokonaire váró veszedelmet így ki-
áltott fel: „hogy láthatom e nyavalyát
mely következik az én nemzetségre,
hogy láthatom mondom az én atyámfi-
nak veszedelmeket? Lesz-e közöttetek ki
közönnyesen megindult szív és könybe lá-
badt szemek nélkül nézheti nemzete ny-
valyáját, a nemzetére jövő veszedelmet?

En nem nézhettem közönnyel, nem
megindult szív nélkül. Életem adom meg-
mentésükre.

Ti, nagyon sok közületek ezt nem
teheti; de megtehetitek azt, a mit én nem
tehetek; adhattok a ti feleslegektekből!
Lesz-e valaki aki ezt megtagadja? ...
Ugy tetszik nekem, mintha hallanám aj-
katokról együttesen hangoztatni ama sza-
vakat miket egykor Brutus fülébe han-
goztatott a római nép: „Senki nincsen
Brutus, bizonyára senki.”

Szalay József
nagy-beckereki lelkipásztor.

UJDONSÁGOK.

* Eljegyzés. Cs a n á d y Ödönnek,
városunk egyik előkelő földbirtokosának,
szép és szeretetre méltó leányát, P i r o s k a
kisasszonyt tegnap jegyezte el ifj. V e -
c s e y Imre. Öszintén örvendünk e ház-
sági frigynek, melyhez velünk együtt bi-
zonyára az egész város szerencse kívánata
van fűzve.

* Mikor végződik a zsinat? A
városunkban ülésező zsinat nagy buzga-
lommal, naponkint két hosszú ülésben
folytatja tanácskozásait, melyek hibetölég
6-8 nap múlva be lesznek fejezve.

* Esküvő. Városunk egyik előkelő
ifja, R i c k l Antal, szombaton délután eskü-
dött sirig tartó hűségét S e s z t i n a P i -
r o s k a kisasszonynak. Zsvartalan boldog-
ságot kívánunk e szép frigyhez!

* Nincs párja — a debreczeni kö-
zönségnek. Ha jól bannak vele, az igye-
kezetet fényesen tudja meghálálni. Tavaly
mindig az volt panasz, hogy a színház üres.
Bezzeg nem üres az idén. A régibb álta-
lánosan ismert darabokra is mindennap
csaknem zsufolt ház van. A főváros után
ma Debreczen közönsége pártolja egyedül
nagy mérvben a színeszetet, minek sok-
féle szempontból csak örülnünk lehet.

* A „felhős-borus-napos” jóslat
legutóbb nem stült el, amennyiben pár
nap óta ragyogó napsugárban fürdik a ter-
mészet. Tegnap különösen szép, enyhe
idő volt, melyet annyian igyekeztek él-
vezni a délutáni órákban, hogy alig lehe-
tett járni.

* A „szenes.” Beköszöntött a „sze-
nes fazék” idénye csakhogy a Kata né-
nire szomorúan köszöntött be. Ugyanis
Kata néni elővette a régi tüzes-fazékát s
telerakta tüzeszemű zarátkokkal s ugy-
tült ki az utczára almát árulni; mivel ke-
ztyűje nem levén, a rögtönzött kályhán me-
lengette összetöppördött kezeit, míg nem
egy csinos szőke ur jön almát venni, s
Kata néni kénytelen mellé tenni fazékát,
hogy a csinos vevőnek zsebébe rakja a
szép piros almákat, a miket egy még pi-
rosabb arcú leánykának visz. De bi-
zasztó! egyszerre csak lángot vet. Kata
néni — széknyája, s ha a fiatal ur át
nem öleli s a szoros öleléssel el nem oltja
a tüzet: szegény Kata néni megégett
volna. Midőn köszönetet mondott megmen-
tőjének az felelte nekki: „Szivesen öre-
gem, csakhogy nem szeretném, ha min-
den ölelésem tüzet oltana.”

* Közgyűlés a városonál. A f. é.
november 24-én tartandó bizottság köz-
gyűlés tárgyai a következők lesznek.
Polgármesteri jelentés. Ügyhátrányjegyzék.
Miniszeri leirat, melyszerint a Debreczen-
nánási helyi érdekű vasut létesítésére
nézve kért kormányi engedély megada-
tott. — Ugyanaz, melylyel a guti fa be-
szállítására nézve a vállalkozóval kötött
szerződés megerősített. Az árvaügyek
állapotáról szóló tisztügyési jelentés. —
Tanácsai előterjesztés, melyszerint az 1880-
diki gyámpénztári számadás, a mérleggel
együtt bemutatattik. Ugyanaz, melylyel a
gyámpénztár jövő kezelésére vonatkozó
szabályzat beterjesztetik. Ugyanaz a tü-
rendőri szabályzat megállapítása tárgya-
ban. Ugyanaz, a vereskereszt-egylet felhi-
vása tárgyában. Ugyanaz, a szuró marha-
vágást korlátozó szabályrendelet alkotását
kérő folyamodványra. A bíráló választ-
mány jelentése Rác György bizottsági
tag igazolása tárgyában. Polgármesteri elő-
terjesztés, egy úrasedésbe jött rendőrbiz-
tosi állás betöltése iránt. Ugyanaz a sajto-

birósági esküdték névjegyzékének újból
való összeállítására iránt. Az országos da-
láregylet közönségi irata a Debreczenben
tartandó dalár-ünnepélyre lett meghi-
vásért. A bíráló választmány megalkotása.
Polgárosítás iránti kérvények.

* Kereskedelmi főtanácsadónkban
a jövő december hó 1-én fog megnyitni
azon esti tan folyam. melyről már volt
alkalmunk megemlékezni. — Hetenként
négyezer leendő előadás a kereskedelmi tu-
dományok köréből, azon kívül pedig irály-
tan s földrajz is lesz előadva. Beiratkozni
minden nap lehet délelőtt Propper N. Já-
nos igazgató úrnál. A kik vizsgát tesznek
bizonyítványt is kapnak. Ajánljuk ezt a
kedvező körülményt kereskedő ifjúságunk
figyelmébe.

* Gyűrűs napfogyatkozás lesz f.
hó 21-én (hétfőn) délután. A fogyatkozás
a földön általában 3 óra 43 perczkor kez-
dődik. Kezdetre a gyűrűs fényalaknak 4
óra 11 perczkor; vége a gyűrűs fényala-
knak 6 óra 50 perczkor, vége a fogyat-
kozásnak a láthatósági köre leginkább a
déli sarkvidékre terjed ki. Szárazföldön
csak kis területről, t. i. Dél-Amerikának
déli csuesáról lesz észlelhető. Nálunk te-
hát e fogyatkozás láthatatlan. Érdekesnek
tartjuk felemlíteni, hogy e században még
13 teljes, 14 gyűrűs és 13 részleges nap-
fogyatkozás leendő, melyek közül különö-
s érdekel bir ránk nézve az 1887-iki tel-
jes napfogyatkozás, minthogy ennek látha-
tósági köre Magyar- és Oroszországra ter-
jed ki.

* A debreczeni Fröbel gyermek-
kert egylet alapszabályai a belügyminis-
ter által látamozva leérkezvén, az egylet
intéző bizottsága végleges alakulás és
tisztviselő választás végett közgyűlési ha-
tárnapul f. é. december hó 11-ik napjá-
nak d. e. 10 óráját a városháza nagyta-
nácstermébe tűzte ki, melyre az egyleti
alapító és részvényes tagok hirlapilag is
oly figyelmeztetéssel, hogy az alapszabá-
lyok értelmében legalább is 30 tag je-
lenléte szükségesetük — tisztelettel meg-
hivatnak. Az elnökség.

* A rozs szivarok. A pénzügy-
miniszter az ország valamennyi dohánygyá-
rát felhívta, ügyelni arra, hogy a sziva-
rok gyártására nagyobb gond fordítsák,
miután általános a panasz azoknak ros-
zaszága miatt, holott a dohány minősége
semmi kívánni valót nem hagy hátra. —
Nagyon elkelne, hogy e rendelet fogana-
tosították is.

* Egy kis különbség. Lapunk
szombati számának „Protestáns irodalmi
társulat” cz. cikkében a 4-ik bekezdés
8-ik sorában „1878” áll 1878. helyett.

* Varga János, az „Arad és vi-
déke” volt szerkesztője, a „Babodák köny-
ve” több népszimű és novella kitünő
népies nyelvű írója s aradi ügyvéd, hosz-
szu és kinos betegeskedés után nov. 17-én
d. u. 37 éves korában meghalt. A hazai
irodalom öszintén gyászolhatja nagy re-
ményű művelője kora elhunytát.

* RÖVID HIREK. — 100 éves ko-
rában halt meg Langrat Róza asszony
Székesfehérváron. Gyilkosság. Egy h.-m-
vásárhelyi földbirtokos nejét a tanyán is-
meretlen tettesek megölték s a pénzt el-
rabolták. — 700 frtot nyert valaki egyik
miskolci lutris boltban, s még nem je-
lentkezett felvételére. Ritkaság a mai vi-
lágban. — Vizáradás. Az Ér folyó kiön-
tött s nagy kiterjedésű területet víz alá
borított. — Temesváron színtügy-gyámo-
lító egylet alakul. — Hídeglés ellen té-
vedésből morphiomot ivott Eleken egy
beteg katona. Meg is gyógyult tőle ökröre.
— Nagy Lajos szatmári nyomdász leá-
nya, Erzsébet 3 éves korában elhunyt.
Temetése, mint lapunkat tudósítják, nagy
résztvét közt ment végbe. Béke az elköl-
tözöttel!

* Kereszteletlen gyermekek. Az
erdelyi megyékben több helyütt tapasztal-
ták, hogy némely szülők ujszülött gyer-
mekeiket meg nem kereszteltetik, illető-
leg azok születését saját hitfelekezetiük
anyakönyvébe be nem vezetik. Alsó
Fehérmege közönsége az e mulasztásból
származó bajok megelőzése czáljából a val-
lás- és közoktatási minisztert feliratilag
megkereste, oly intézkedések elrendelésére,
melyek az ujszülötteknek a születési anya-
könyvbe a születés után számított 30
nap alatt való bejegyzését biztosítsák. E
czélból az illető vallásfelekezettek lelké-
szei a keresztelési anakönyvön kívül egy
külön feljegyzési anakönyvet lennének
kötelesek vezetetni, s a szülők a született
gyermek bejelentésére szigorú büntetés
terhe alajt köteleztetnének.

* A nyiri vinkó. A felső tiszavi-
déki gazdasági egyesület elnöksége 200
liter nyiri vinkót küld a tarezali coga-

gyárába, kipuhatólandó, hogy vajjon en-
nyire alkalmas a cognac termelése.

* Jutalomjáték. Halmaynének ju-
talomjátéka holnap leendő. A ki figyelem-
mel kíséri színtársulatunk ezen fiatal de-
előretörekvő nőtágnak kiváló igyekeze-
tét, az mindenesetre nem fogja elmulasztani
a holnapi előadásán való megjelenése ál-
tal a valódi érdemet jutalmazni. Adatik
ez alkalommal a „H e r e z e g a s s z o n y”
czimű operette, s nekünk ritkán van al-
kalmunk egyrészt ennél jobb darabra,
másrészt szorgalmánál fogva a jutalomra
edemesebb színészre a közönség figyel-
mét felhívni. Ajánljuk tehát a jutalma-
zandót a színházlátogató közönség me-
leg pártfogásába.

Irodalmi és művészeti hírek.
Függetlenségi naptár.
Beküldetett szerkesztőségünkhez a
„Függetlenségi naptár” 2-ik évfolyama.
Szerkesztette T ö r s Kálmán.
A naptár kitünően van összeállítva.
A rendes bő naptári részleteken ki-
vül gazdag tartalma van.
Elöl közli Petőfinek „1848” cz. köl-
teményét, azután közöl egy hosszabb cik-
ket „A függetlenségi párt” czimen, Kos-
suth Lajos leveleiből részleteket, saját ké-
zirata hű másában, a függetlenségi párt
néhány képviselőjének arczképét stb. stb.
A naptár ára csak 50 kr. Melegen
ajánljuk olvasóink figyelmébe.

A n é p s z i n h á z b a n B e r c z i k Á r -
pád új népsziműve, az „Igmándi kis
pap” tisztesseges sikert aratott.

S z i n h á z .
(T. L.) Szombaton, nov. 19-én ada-
tott: „A cornevillei harangok”, ope-
rette 3 felv. Zenéjét szerző Planquette.
Ma csendültek meg újból színpadun-
kon a kedves „Cornevillei harangok”,
melynél bűbajosabb zenéjü nem
szólalt még meg magyar színpadon.
Az előadás nem ment teljesen kor-
rektül; az apróbb csetlések-botlások ugy
a zenekar, mint a szereplők részéről igen
gyakorik voltak. Mi részünkről a zene
terén laikusok vagyunk, de mégis szerte-
lett sértette fültünk az az összhangtalan-
ság, mely miatt a karral vegyes második
felvonásbeli quintett Halmayné, Krecsá-
nyi S., Csatar, Latabár és Bérczi által
énekelve, csaknem öszintén, mfnek oka
aligha nem a Krecsányi S. hamis hang-
vétele volt; nem mulaszthatjuk e 2-ik
felvonásról szólóunkban figyelmeztetni a
színpalok mögötti rendezőséget, hogy oly
megbotránkozató hangos kiabálástól, mint
minőt ez alkalommal is véghez vittek, a
közönség iránti kiméletből jövőben tar-
tozkodjanak.
Krecsányi Saroltára (Serpolette) nézve
akár állandó rovatot nyissunk azon néze-
tünk nyilvánításának, hogy: ami játékát
illeti, az kellem, elegancia, s hódító ke-
dveség tekintetében mindenkor feledhet-
len benyomást gyakorol a nézőre, de hang-
jával csak elvétve tud ma már nagyobb
hatást előidézni. A csiger-dalt, továbbá
az „En vagyok a Serpolette” cz. kuplét,
élénk játékát s harmadik felvonásbeli
pompás toletjét zajosnán mégtapsolták.
Csatar (Henri) nem mindentűt volt
egyenlően jól disponálva, mi leginkább a
2-ik felvonás „Ez őseim tanyája” cz. ari-
ánál volt észlelhető. A 3-ik felv. utolsó
mágán áriáját gyönyörtlen énekelte s igen
zajos tappsal lett jutalmazva.
Németh (Gáspár apó) az örülesi je-
lenet első felében valamint alakításának
további folyamában szintelen volt. A „ron-
gyosok nótá”-ját rokonszenves, mély hang-
jával megkapón énekelte.
Halmayné (Germaine) ismét hangjá-
val hódított.
Bérczi (Grenicheus) szép, magas hang-
jával különösen az „Amott a szirt alatt”
kezdetű szólónál imponált, melynek utolsó
soránál a magas „b”-t tisztán tartotta ki.
Vasárnap, nov. 20-ikán adatott: A
tékozló tündérajáték 3 szakaszban, Irta
Raymond.
Jó előadás.
Tíz támlásszék és kaszinó páholy ki-
vételével a színház minden zugában zsuf-
olásig telt meg.
Ez előadással véget ért a 2 ik kis
bérlet. E bérletben adatott operette 8-szor,
dráma 3-szor. népszimű 3-szor, vigjáték
5-szor, tündérrege 1-szer. Ujdonság színre
került 4. Mindenik bevált állandó repertoár-
darabnak. A közönség ritka pártfogást
ajánlott ki. A 20 előadás közül 2, (Bank.

bán” és „A tékozló”) zsufolt. 11 nagy, 4.
pedig középszámu közönség által volt láto-
gatva. Bérletszünet egy jutalomjáték alkal-
mával volt, mely jutalomjáték szintén
nagy számu közönség jelenlétében folyt le.
E darabnak — négy kivételével —
a lehető legösszevágóbb előadásban ke-
rültek színre.

Felhívás előfizetésre.
Figyelmeztetjük és kérjük tisz-
telt előfizetőinket, kiknek előfizeté-
sük m. hó végével lejárt, hogy ujjabb
megrendeléseiket m i e l ő b b m e g -
t e n n i méltóztassanak.
Lapunk ára:
Egy óra 1 frt — kr.
Két óra 1 frt 80 kr.
Három óra 2 frt 50 kr.
Előfizetést a hó bármely nap-
jától elfogadunk.
Az előfizetési pénzek és postai
utalványok lapunk kiadóhivatalába,
főpiacz, Vecsey-ház küldendők.
A „Debreczen” kiadóhivatala.

DEBRECZENI SZÍNHÁZ.
Kedd november 22-én
Halmainé jutalmára
adatik:
Herczegasszony.
Operette 3 felvonásban.
Kezd. 7 órakor.
Szabó József,
felelős szerkesztő s kiadótulajdonos.

Az általános
BAZÁRBAN
Debreczen, n. várad-utca a megyeház
mellett,
RENDES ÁRON ALÓL KAPHATÓK.
I. Ékszerárúk.
Például: 1 valódi arany gyűrű 2 frttól
1 „ gyémántgyűrű 5 „
1 ezüst óra 5 „
1 arany óra 12 „
II. Férfi ruha árúk nagyválasztékban.
Például: 1 téli kabát 5—35 forintig.
1 „ köpeny 10—20 frtig.
1 bárány bunda 28—40-ig.
1 sappos 40—70 frtig.
1 gyermek-öltöny 3—6 frtig.
III. Női ruhaárúk.
Kabátok, felöltők, köpönyök, bundák,
bujkák stb.
IV. Lábbelik.
Például: 1 pár férfi hosszuszárú posztó
cipő 5.50 kr.
1 pár női cipő 2.50 krtól,
1 pár fiu cipő 2 frttól kezdve
1 pár leány cipő 2.20 kr.
V. Könyvek, 3000 kötet, magyar, német,
francia regény.
Például:
Muhlbach Tartarof üreszegű 2 kötet
60 kr.
„ Novellák 1 k. 30 kr.
„ Második Kátalin 1 k. 30 kr.
„ Négy nap egy színész életé-
ből 1 kötet 30 kr.
„ Hartorsia királynő 1 k. 50 kr.
„ Napoleon fénykora és hanyat-
lása 10 kötet 4 frt.
Közhasznú ismeretek téra 12 k. 8 frt.

Legujabb értesítés,

a Hoff János-féle maláta gyártmány által előállított roncsolt egészség felett.

Meleg hőszónó szavakban festi a cs. k. káplár a következő elismerő levelébrü az eredményeket, melyeket a Hoff János-féle maláta készítmények által elért. Hagyjuk beszélni magát a felgyógyultat.

Trebinje, július 27. 1881.

Istennek és önnek moedok köszönetet, miután az ön maláta készítményei, melyeket egy barátom küldött, nekem használtak, és igazán mondván, élőbbi erőmet visszaadták.

Hosszas tartós utak stb. által, egészségem annyira megzavartott, hogy azt teljesen elveszettnek hittem, miután az ön maláta bonbonjai és csokoládéja ezeknek rövid használata után, s az itteni kedvezetlen égélj daczára, az teljesen helyreállt.

Ajánlom ezt minden katonának. Tisztelettel Rucziczka Ferencz Gyula, cs. k. káplár a 3-ik ezredben.

A cs. k. udvari szállító Hoff János urnak, tanácsos, tulajdonosa a koronás arany érdemkeresztnek, lovag, feltalálója és egyedüli gyártója a Hoff-féle maláta kivonatnak, udvari szállítója a legtöbb európai hercegeknek, Bécs, Grabenhof, Bräunerstrasse 2. Iroda és gyáraktár I. Graben Bräunerstrasse 8.

Hivatalos gyógyjelentés,

a Hoff-féle maláta kivonat egészségi sör és maláta csokoládé felett, — melyek az itteni katonai kórnázban használtak; ezek a legjobb szernek bizonyultak a gyógyításnál, nevezetesen a maláta kivonat az idült mellbetegeknél kedvelt és óhajtott volt, épen úgy volt a maláta-csokoládé a nehéz emésztésnél és nagyobb betegségeknek üdítő és kedvelt gyógyszer.

Bécs, 1878. december 31.

Dr. Loeff, törzs főorvos, Dr. Porias törzsorvos.

ÓVÁS.

A maláta készítmények a czimplapján Hoff János feltaláló mellképe és aláírása látható. Hol ezen jel hiányzik, mint hamisítás visszautasítandó.

Debreczenben kapható Rickl József Zelmos. Csanak József, Geréby Fülöp és Varga Lajos kereskedésében. Nagy-Károly: Ujhazy István, Nagyvárad: Jánky Antal, Nyiregyháza Korány Imre gyógyszerészeknél. Két frton alul misem küldetik. (320.)

Nincs többé köhögés! Nincs többé köhögés!

EGGER-féle MELLPASTILLÁK,

legkellemebb és legbiztosabb gyógyszer köhögés, rekedtség, nyakbaj és nyálkásság ellen. Sőt tüdővésznél is megtartja jótékony hatásukat. Kapható használati utasítással együtt 25 kr, 50 kr. és 1 frtos dobozokban EGGER czukraszdijában Budapest, Erzsébet-tér 9. sz. Főraktár Magyarország számára Budapest Török József gyógyszer. urnál király ucaza 12. sz. Továbbá kapható Debreczenben: Göll Nándor, Tamásy Károly, Dr. Rotchnék Emil, Mihalevits Istvan, Örvényi Ottó és Vecsey Viktor gyógyszerész urnaknál. Nagyváradon: Irgalmas gyógytár, Nyiry Gy., Ember Manó, Mo'nár H., Horing Sándor, Raesek F. gyógyszer. urnaknál. B.-Ujfalun: Sárrethy J. gyógyszer. urnál. Székelyhidon: Pankert M. gyógyszer. urnál. EGGER VALODI MALÁTA-KIVONAT CZUKORKAJA 10 kros csomagokban ugyanezen raktárakban kapható. Ezen maláta-czukorkák különösen hülésnél mutatkoznak hasznosnak és igen olvasztják a nyálkát. Az Egger-féle mell-czukorkák jó ékony hatásáról számtalan köszönő-irat s orvosi nyilatkozat érkezett, melyek kívánatra megtekinthetők. Gyár és főszékhelyi raktár hova vidéki megrendelések kéretnek.

A. Egger's Sohn, Wien, Döbling.

Kevesebb mint két 50 kros doboz nom küldetik. Szétküldés naponta 4 szer postosan. Megrendelések a pénz előleges beküldése vagy utánvét mellett kéretnek. (414.)

Nyujtsuk a szerencsének jobbunkat! 400,000 márknyi

főnyereményt ígér kedvező esetben a hamburgi nagy pénzsorsolás, mely a magas kormány által jóváhagyva és biztosítva van. Az új terv előnyös be rendezése abból áll, hogy néhány hó folyamából 6 sors-huzásban 50.800 nyere meny biztosan huzatik, e közt van egy 400,000 márknyi főnyeremény, különösen pedig:

1 nyere m.	250,000	1 nyere m.	12,000
1 "	150,000	23 "	10,000
1 "	100,000	3 "	8,000
1 "	60,000	55 "	5,000
1 "	50,000	109 "	3,000
2 "	40,000	212 "	2,000
3 "	30,800	533 "	1,000
1 "	25,000	1074 "	500
4 "	20,000	2914 "	188
7 "	15,000	stb. stb.	

A nyere meny-huzások tervszerűen hivatalosan állapítottak meg.

Ezen az állam által biztosított sorsjáték legközelebbi első nyere meny-huzására

1 egész eredeti sorsjegy csak 6 M. vagy 3 frt 50 kr. o. é.

1 fél eredeti sorsjegy csak 3 M. vagy 1 frt 75 kr. o. é.

1 negyed eredeti sorsjegy csak 1 1/2 M. vagy 90 kr. e. é. kerül.

Minden megrende lés azonnal, az összeg beküldése ellen postai befizetés vagy utánvét mellett legnagyobb figyelemmel eszközölte tük és mindenki általunk az államczimmerrel ellátott eredeti sorsjegyet kapja.

Megrende lésekhez, a szükségelt hivatalos tervek ingyen mellékelte nek, melyekből egy a nyere menyek beosztása az illető osztályba, mint a betétek megzemléhetők és minden huzás után megbizóinknak felszólítás nélkül is a hivatalos lajstromot megküldjük.

A nyere menyek kifizetése azonnal állami kezesség mellett történik, és közvetlen beküldés vagy megbizóink megkeresésére összeköttetéseink által Magyarország nagyobb piacza in ezt kieszközöljük.

A szerencse házuunkat mindig különösen kedvelte, és megbizóinknak már sok és nagy nyere menyeket fizette tük ki, egyebek közt 250000, 225000, 150000, 100000, 80000, 60000, 40000 márknyi összegben is.

Elöre látható, hogy egy iij szilárd alapon nyugó vállalatnál élénk részvéte bizonyosan számíthatni, s ez okál fogva kérnök, hogy a történe ndő huzás rövid határideje miatt tessék minden megrende lést mielöb k s mindenestre

f. évi november 30-ka előtt hozzánk beküldenü.

KAUFMANN és SIMON bank- és váltó-üzlete Hamburgban.

Mindenféle állami kötvény, vasuti részvények, kölc s-sorsjegyek vásárlása és eladása.

P. S. Köszönjük ezennel az eddig tanusítoti bizalmat, és a midön a sorsolész kezdetén részvevésre ezennel meghivjuk, továbbra is törekvésühk lesz pontos és gyors kiszolgáltatás által megbizóink teljes megelégedését kiérdemelnü.

ASTHMA.

Egy gyorsan és biztosan ható szer ASTHMA ellen, orvosok által megpróbálva és mint kitünő hatást ajánlván, küld

2 forint 50 krajczár, vagy 5 márk francó beküldése mellett

Dr. Ernst Fürst gyógyszerész Gleichenbergben, STEIERORSZÁG.

Raktár: Budapest Török József gyógyszerészéznél.

Gyengeségi állapotokat,

altestbajokat, uymint idegromlást, egyszerű, már 20 év óta igazolt gyógymód szerint gyökeresen, biztos és tartós sikerölő jóállás mellett, gyógyít Dr. Ernst L. különleges orvos Budapest, sasutoza 22 sz, Bövebb értesítések levelbeli kérdésekre nyerhetök.

Elövigyázat!

A „percz-nyomató” G. R. P. Nr. 14120

az egyedüli szabadalmazott másoló készü lék nyomtató festék által. Ugyanezen lehet szárazon, prés nélkül számtalan, egyenlő fekete (és színes) eltörölhetetlen levonatot tenni, melyek egyenként is az egész világ postaegyletesnéi portó mérsékletet nyerne k.

A „percz-nyomató” minden eddigi másoló-készü léket: Hektó, Auto, Polygraph stb. fölümulja, eléri teljesítésben az authogr. prést, és a levonatok sokkal erősebbek és a mellett igen egyszerű és olcsó.

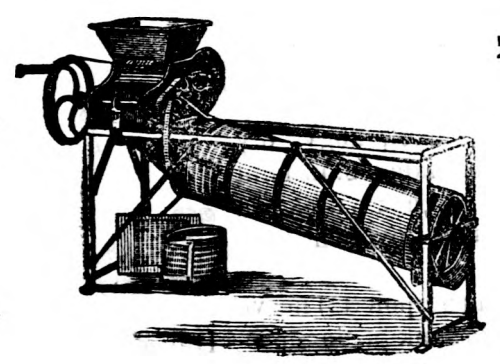
Tökéletes készü lékek két nyomtató tér-éggel: 1. sz. 25/32 cm. 9 frt. 2. sz. 28/40 cm. 12 frt. 3. sz. 40/50 cm. 18 frt csomagolással együtt. Prospektumok, bizonyítványok és levonatok azonnal ingyen és bérmentesen küldetik.

Steuer és Dammann, Reichenberg, Csehország.

Minden kiállításon az első érdem-éremmel kitüntetve.

EZÜSTÉREM PARIS 1878,

Ada, 1881. május 1-én arany-ÉRMET. Z. Eggerszeg május 2-dikán 1881. első díj.

BROGLE J. és MÜLLER

gép- és rosta-lemezgyára Budapest, a Margit-hid közelében, készít TRIEURÖKET, változó szitával (konkolyválasztó) 6 külféle nagyságban.

TRIEUR HENGEREKET malmok számára, KOPTATOKAT, SZELELO-ROSTÁKAT, SZITÁKAT és ROSTÁKAT cséplőgépek számára.

A LEGJOBB SZIVARKA PAPIR

LE HOUBLON

FRANCZIA GYÁRTMÁNY
UTÁNZÁSOTÓL
ÓVATIK!!!

E szivarkapapír csak akkor valódi, ha minden, lap LE HOUBLON helyegöt magán hordja és minden karton az alatt látható végjegyvel és aláírással van ellátva.

Lehoublon
C. A. C. A.
FABRIQUE
CAWLEY et HENRY, egyedüli gyártók, PARIS.